

GIGMETAR REGION NJUZLETER #2

PROLEĆE 2024

Najnovije vesti, ocena poslodavaca i promene tokom godina

Gigmetar je prvi instrument kreiran da prati geografiju digitalnog rada u Jugoistočnoj Evropi u pogledu rodne strukture, zarada i profesija na online tržištu rada. U cilju što preciznijeg određivanja karakteristika digitalnih radnika razvijena je metodologija bazirana na obradi velike količine javno dostupnih podataka i korišćenju i razvoju sopstvenih softverskih rešenja.

1

Dinamične promene u uslovima restrukturiranja digitalnog tržišta rada: Najnoviji nalazi

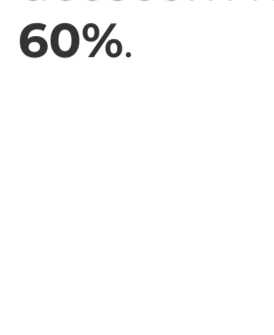
OKT 2023 - APR 2024

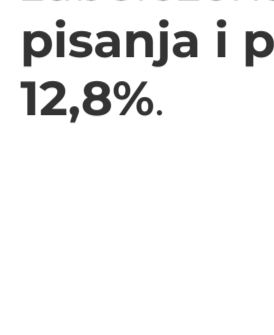
Populacija gig radnika se na tri dominantne platforme (**Upwork, Guru, Freelancer**) smanjila za **7,6%**.

U Albaniji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Mađarskoj, Rumuniji i Severnoj Makedoniji zabeležen je prosečni pad populacije od **11,2%**.

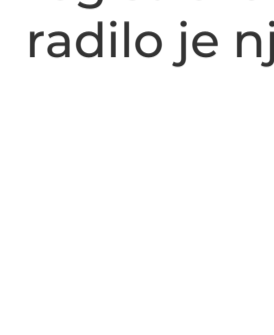
U preostale tri zemlje – Srbiji, Hrvatskoj i Crnoj Gori, došlo je do umerenog rasta populacije gig radnika – u proseku **1,3%**.

Upwork je i dalje najpopularnija platforma sa tržišnim učešćem na većim od **60%**.

Najveća kontrakcija na nivou regiona, kada govorimo o profesijama, zabeležena je u oblasti **pisanja i prevođenja** od **12,8%**.

Najveći broj aktivnih gig radnika je zabeležen u Srbiji – od svakih 100 registrovanih gig radnika radilo je njih **37**.

Ulazak novih gig radnika na tržište je bio posebno izazovan jer su u proseku činili tek **22%** radne snage koja je bila uspešna u trenutku merenja.

Novi gig radnici najviše gravitiraju ka **prodaji i marketingu**, gde je registrovan rast populacije od **7,5%**

Uporedo sa većim odlivom gig radnika, **udeo gig radnica u populaciji nastavio je da raste** i one danas čine **38,3%**, što je najviši zabeležen nivo do sada.

2

Globalno pozicioniranje gig radnika u regionu Jugoistočne Evrope: šta poslodavci kažu u aprilu 2024

7,7% gig radnika iz regiona Jugoistočne Evrope **poslodavci na globalnom nivou prepoznaju i ocenjuju kao talente**, kako one sa dugogodišnjim iskustvom, tako i one koji su na početku karijere.

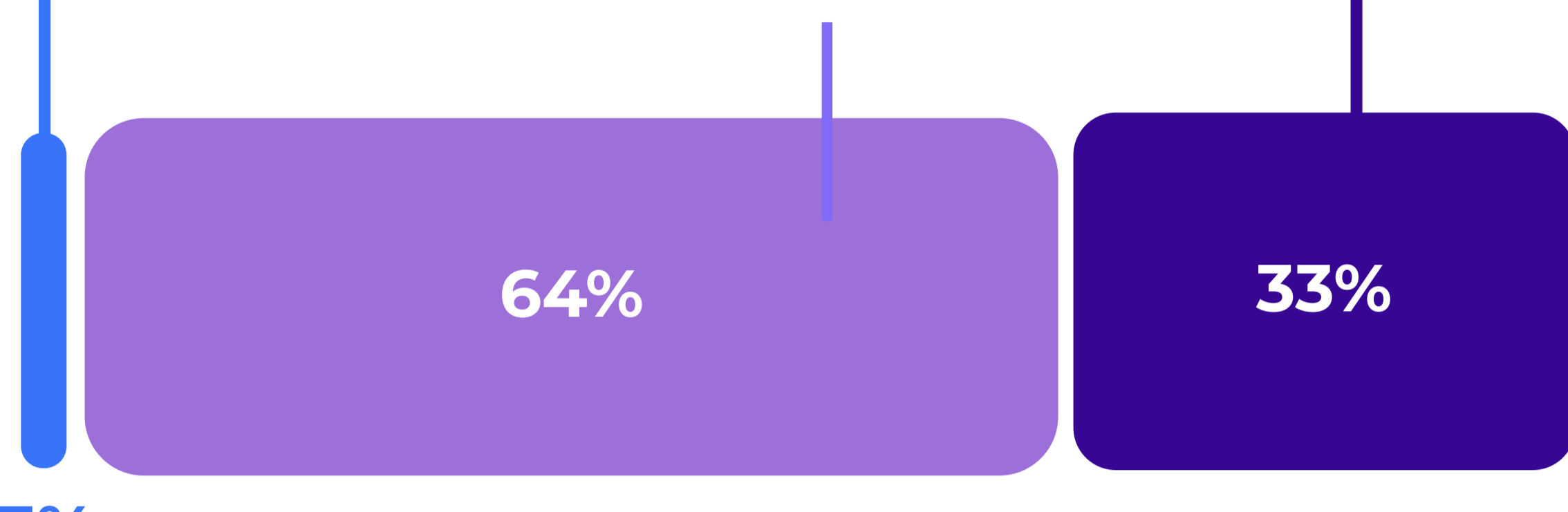
Rising talent u potpunosti popunjen Upwork profil i rad u skladu sa opštim uslovima poslovanja na Upworku

Top rated osim uslova za **Rising talent**: poslovni skor iznad 90%, da je prvi ugovor na Upworku bio pre najmanje 3 meseca, godišnja zarada od najmanje 1,000 US\$

Top rated plus isti uslovi kao za **Top rated plus**, s tim što godišnja zarada mora biti najmanje 10,000 US\$

3% Raspodela talenata po kategorijama

Među talentima dominiraju radnici u grupi **Top rated**

64,2%

Sve zemlje imaju udeo **Top rated** gig radnika **iznad globalnog proseka** (3% ukupne globalne populacije), iako udeo ovih talenata u ukupnoj populaciji u pojedinim državama značajno varira:

Najbolji radnici (Top rated i Top rated plus) su u proseku do sada imali

65

GIGOVA

Kako raste iskustvo, raste i tražena cena: premija je **37,3%** između **Rising talent** i **Top rated**, i **30,7%** između **Top rated** i **Top rated plus**.

Rising talent

Top rated

Top rated plus

+37,3%

+30,7%

36,1%

Nešto je veći udeo gig radnica među **Rising talent**.

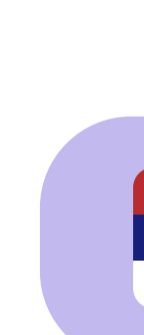
2/3

Među **Top rated** i **Top rated plus** gig radnicima dominiraju oni muškog pola.

3

Gigmetar tokom vremena (2021 - 2024): Dinamičan rast i "meko prizemljenje"

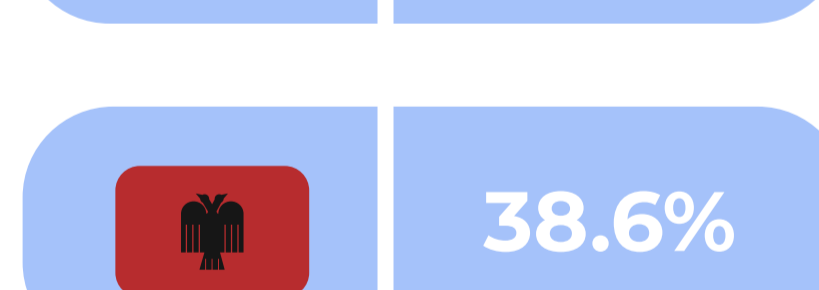
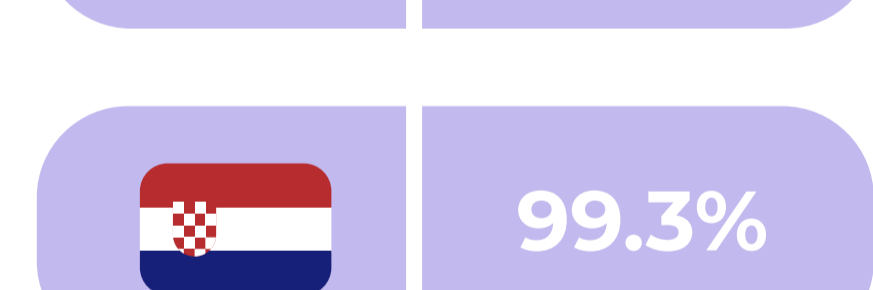
Na dominantnoj platformi Upwork, populacija gig radnika u regionu se u protekle 3 godine uvećala za **50,4%**, iako je dinamika značajno varirala među zemljama.

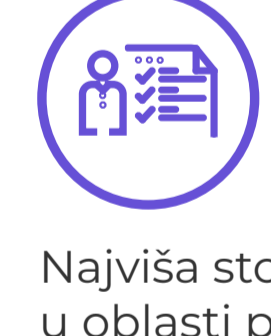
Najveći rast populacije je zabeležen u Hrvatskoj i Srbiji:

Najsporiji rast je zabeležen u Bugarskoj i Albaniji

Rast je bio prisutan na nivou svih profesija

158,6%

Najviša stopa rasta je zabeležena u oblasti profesionalnih usluga

22,7%

Najniža stopa rasta je ostvarena u oblasti kreativnih usluga i multimedije

5,385

Broj novih radnika u oblasti razvoja softvera.

Rast među polovima je bio neujednačen: brže je rasla populacija **gig radnica**

68,6%

42,9%

Prethodne tri godine obeležilo je smanjenje jaza među polovima

Udeo gig radnica u ukupnoj populaciji se povećao **sa 34,4% na 38,3%**.

Jaz u traženoj ceni rada je smanjen: dok su u aprilu 2021 gig radnice tražile **81,2%** prosečne cene gig rada, u **aprilu 2024 je to bilo 87%**.

Tražena cena rada po satu/US\$ je, u proseku, zabeležila umerenost

Rast tražene cene rada po satu/US\$ nije bio podjednako distribuiran u različitim regionima, zemljama i na nivou profesija:

Došlo je do konvergencije u traženoj ceni rada među EU i ne-EU zemljama regiona, ali su ostale značajne razlike.

2021
77,9%

2024
85,1%

Najviša stopa rasta tražene cene rada registrovana je u Crnoj Gori, dok je najsporiji rast bio u Hrvatskoj

27,8%

2,4%

Rast tražene cene rada na nivou svih profesija je bio iznad 10% - najviši u oblasti pisanja i prevođenja (22,2%), najniži u oblasti profesionalnih usluga (9,5%)

22,2%

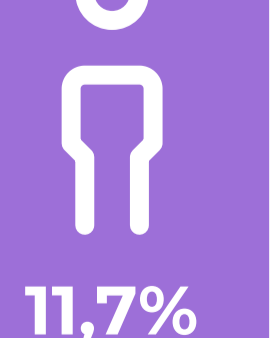
9,5%

Gig radnice u Jugoistočnoj Evropi su apsolutni dobitnici promena na digitalnom tržištu rada:

Ne samo da je porastao njihov broj, već je i tražena cena rada kod ove populacije rasla brže nego kod gig radnika!

17,5%

11,7%

Autori Andjelkovic, B., Jakobi, T., Ivanovic, V., Kalinic, Z. & Radonjic, Lj. (2024.) Gigmetar Srbija. Njuzleter Prolece 2024, 2(1). <https://gigmetar.publicpolicy.rs/njuzleter/>

Dizajn Sonja Lundin

Ovaj njuzleter je razvijen uz finansijsku pomoć Evropske unije. Za sadržinu njuzletera odgovoran je Centar za istraživanje javnih politika, i ta sadržina nipošto ne izražava zvanične stavove Evropske Unije.